

ДОСВІД ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Волонтерська діяльність – індивідуальна чи колективна – є способом: підтримки та зміцнення таких людських цінностей, як піклування та надання допомоги членам громади. Розглянута тема є досить актуальною, адже світове співробітництво визнає волонтерський рух способом збереження та зміцнення загальнолюдських цінностей, реалізації прав та обов'язків громадян, особистісного зростання шляхом усвідомлення людського потенціалу.

За мету ми поставили вивчення актуальності явища волонтерства у сучасній Україні та ознайомлення з досвідом діяльності волонтерів світу.

У Всесвітній Декларації Волонтерства, прийнятої Міжнародною радою директорів Міжнародної Асоціації Волонтерських Зусиль на 16 Всесвітній конференції волонтерів (Амстердам, Нідерланди, січень 2001 р.), відзначається, що волонтерська діяльність становить фундамент громадянського суспільства, привносячи в життя людей потребу в мирі, свободі, безпеці та справедливості; ідея соціального служіння, надання безоплатної допомоги тим, хто її потребує. Активне залучення громадян до суспільно корисної діяльності сприймається в розвинутих країнах як цілком буденне явище.

Волонтерство:

- це добровільний вибір, який відображає особисті погляди та позиції;
- це активна участь громадян у житті суспільства;
- сприяє покращенню якості життя, процвітанню та поглибленню солідарності між людьми;
- проявляється переважно як спільна діяльність у якійсь асоціації чи об'єднанні;
- сприяє реалізації основних людських потреб на шляху побудови більш справедливого та мирного суспільства;
- сприяє більш збалансованому економічному та соціальному розвитку, створенню нових робочих місць та нових професій.

Волонтери сповідують і дотримуються таких основних принципів:

- визнають право на об'єднання всіх людей: чоловіків, жінок, дітей, незалежно від їх расової та релігійної приналежності, фізичних особливостей, соціального та матеріального стану;
- надають взаємну допомогу, безкорисливі послуги особисто чи організовано;
- визнають рівність колективних та індивідуальних потреб;

– ставлять собі за мету перетворити волонтерство в засіб особистого процвітання, набуття нових знань та навичок, вдосконалення здібностей, стимулюючи для цього ініціативу та творчість людей, даючи можливість кожному бути творцем, а не користувачем;

– стимулюють почуття відповідальності, заохочують колективну та міжнародну солідарність.

Особливий розвиток волонтерство отримало в США, де цей рух зародився ще в XIX ст. Волонтери в ті часи забезпечували функціонування різних некомерційних організацій. Ще в 1835 р. прагнення американців до волонтерської праці відзначав А. де Токвіль [2].

У деяких американських сім'ях складаються династії волонтерів. Найчастіше вони працюють у сфері обслуговування, госпіталах, релігійних організаціях, навчальних закладах, некомерційних організаціях. Волонтери навчають англійській мові іммігрантів, організують різні студії для дітей та ін. Волонтери в Америці – особи різного віку і професій з різних сфер і та прошарків суспільства [1].

Сьогодні в США у волонтерській діяльності бере участь більше 50 % населення. Більшість волонтерів на питання, чому вони займаються волонтерством, відповіли, що це вносить різноманітність у їхнє життя, приносить задоволення. Добровільність праці в Америці зовсім не передбачає хаотичного характеру роботи. Стосунки між волонтером і приймаючою організацією регулюються угодами, що суворо визначають умови, характер і обсяг роботи. У США праця волонтера враховується при визначенні трудового стажу. До того ж практика багатьох країн підтверджує, що діяльність волонтерів приносить суспільний прибуток та забезпечує вклад у ВВП від 4 до 8% [3].

У "Світовому рейтингу благодійності" – дослідженні, що проводилося британською благодійною організацією Charities Aid Foundation у 2014 р., Україна посіла 103 місце [4]. У 2014 р. GfK Ukraine провели ряд опитувань, у результаті яких було доведено, що 23% українців коли-небудь у житті займалися волонтерством, серед яких 9% почали займатися волонтерством протягом останнього року. Це підтверджує той факт, що події, які відбуваються в Україні, мають прямий вплив на рівень розвитку волонтерського руху в Україні. Також доведено, що більшість українців вважає, що волонтерський рух допомагає зміцненню миру, найбільше таких серед жителів західного регіону (87%), а 81% українців вважають волонтерський рух обов'язковою складовою громадянського суспільства.

Сьогоднішня ситуація в країні внесла свої вагомні корективи до розвитку волонтерського руху в Україні. Основним напрямом діяльності волонтерів стала допомога українській армії та пораненим. До подій Майдану найбільш актуальними напрямками діяльності були допомога соціально незахищеним групам населення та благоустрій громадського

простору. Важливим напрямом роботи волонтерів стала доставка гуманітарної допомоги військовим у зону АТО. В Україні створена Рада волонтерських організацій при Міністерстві оборони України, що значно покращило матеріальне забезпечення військ.

Отже, аналізуючи волонтерство як явище, ми визначили, що воно не має кордонів, національності, майнової та професійної приналежності. Людина, яка живе за законами Добра, обов'язково допомагає іншій людині. У розумінні цієї істини лежать корені волонтерства. Подальші наші наукові розвідки будуть присвячені дослідженню особливостей, причин, форм, засобів волонтерської діяльності. Особливий науковий інтерес становить дослідження процесу формування волонтерських якостей старшокласників та шляхів підготовки їх до волонтерської діяльності.

Список використаної літератури

1. *Борецька Н. П.* Сучасний стан і проблеми розвитку соціально-трудоких відносин у добровольчестві / Н. П. Борецька, Г. О. Крапівина / Соціально-трудокі відносини: теорія та практика // Формування ринкової економіки : зб. наук. праць. – Спец. вип. : у 3 т. Соціально-трудокі відносини: теорія і практика. – К. : КНЕУ, 2010. – Т. 1. – С. 105–112.
2. *Даль Р.* Демократия и ее критики / Р. Даль ; пер. с англ. – М. : РОССПЭН, 2003. – 576 с.
3. *Крапивина Г. А.* Методологические аспекты добровольчества: проблемы формирования и развития рынка труда / Г. А. Крапивина // Проблемы рынка труда и формирования трудовых ресурсов : Материалы Междунар. научн.-практич. конф., г. Москва, 17 декабря 2010 г. – М. : ООО “НИПКЦ Восход-А”, 2010. – С. 70–88.
4. World giving index 2014. A global view of giving trends / November 2014/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cafonline.org/navigation/top/contact-us>.